
Tervetuloa 'case' eli tapausmateriaalin pariin.

Case Ääriajattelua eskarissa prosessoi katsomuksellisesti ja uskonnollisesti voimakkaiden ulostulojen inhimillistä kohtaamista ja käsittelyä varhaiskasvatuksessa.

Tilannekuvaus nostaa esille yksittäisen lapsen vahvojen katsomuksellisten mielipiteiden ilmaisua sekä niiden kohdistamista muihin ihmisiin.

Kasvattajien tiimin ammatillisen reflektointitehtävän lisäksi case-materiaali esittelee erilaisia pedagogisia polkuja ja ratkaisuja tilanteen eteenpäin viemiseen sekä katsomusyhteisöjen kanssa tehtävän yhteistyön pohdintaa.

Ääriajattelua eskarissa

Case

Esiopetusikäinen lapsi on kiinnostunut ruokailutilanteissa muitten ruoista ja osoittaa selkeästi paheksuntansa ”vääränlaisista” ruoista. Hän osoittaa samanlaista paheksuntaa muiden pukeutumisesta ja kertoo kovaan ääneen heidän joutuvan helvettiin, jos pukeutuu väärällä tavalla.

Tilanteen purku tiimissä:

- Ajatuksia ja tunteita yleisesti, *mitä tapahtumakuvaus herättää?*
- Pohdintaa miten lähdemme toimimaan tilanteessa
- Ehdotuksia, kokonaistilanteen reflektointia: *oma ammatillinen ajattelu, katsomuskasvatuksen sekä vasun näkökulmat*

A landscape photograph showing a dirt path winding up a hillside covered in dense yellow wildflowers. The sky is blue with light clouds. The text 'Pedagogisia polkuja & ratkaisuja' is overlaid on the right side of the image.

Pedagogisia polkuja & ratkaisuja

Miten kasvattajana puutut tilanteeseen, välitön reagointi:

Tilanteen purkamisen voi aloittaa kiittämällä mielipiteensä esiin tuovaa lasta siitä, että hän on nostanut esille tämän hänelle tärkeän asian ja ajattelun.

Jutellaan yhdessä *aikuisen tehtävä* olevan yhdessä lasten kanssa rakentaa keskustelua jokaisen mielipiteistä ja tärkeistä asioista tavalla, joka *rakentaa* sen sijaan, että *rikotaan*.

Todetaan oikeasta ja väärästä sekä jokaisen katsomuksellisista asioista olevan hyvä puhua lisää koko ryhmän kanssa.

Miten kasvattajana puutut tilanteeseen koko ryhmän kanssa:

Pedagoginen viitekehys ja tausta nostetaan vasusta: tiivistetysti

Arvoperusta – avoin ja kunnioittava suhtautuminen (uskonnot ja katsomukset)

Yhdenvertaisuus – ei merkitse samanlaisuutta

Minä ja meidän yhteisömme – valmius ymmärtää moninaisuutta ja harjoitella siinä toimimista

Mistä lähdetään: hahmotetaan ihmisten ja luonnon moninaisuutta

Keskustellaan (mukaan kuvatukea, kirjallisuutta ja esineistöä/välineitä elävöittämään keskustelua) ihmisten moninaisuudesta lähestyen aihetta monesta eri näkökulmasta. Puhummeko kaikki samaa kieltä? Olemmeko kaikki saman pituisia? Luemmeko samoja kirjoja? Onko meillä sama lempiväri? Onko meillä kaikilla sama nimi?

Laajennetaan näkökulmaa: Onko olemassa vain yhdenlaisia puita? Onko maailmassa oikeita tai vääriä eläimiä? Onko meressä vain yhdenlaisia merieläimiä? ***Lopputulema:*** Elämme monimuotoisessa maailmassa, jossa on paljon erilaisuutta monesta eri näkökulmasta.

Yhdenvertaisuuden hahmottaminen, kysymysten, itsetutkiskelun ja lasten oikeuksien avulla:

Lähdetään pohtimaan minä-kysymyksillä omaa tasa-arvoa. Onko minulla oikeus päättää omista asioistani? Millaisista? Kuka saa päättää minun asioistani? Saako minua määrätä? Mitä ajatuksia tai tunteita määrääminen minussa herättää? Mitä eroa on sillä on, jos minua määrää vanhempi/kasvattaja/kaveri/joku muu, kuka?

Tutustutaan lasten oikeuksiin. Toteutetaan ryhmän ikään ja kehitystasoon sopiva projekti lasten oikeuksista. Otetaan tarkastelun kohteeksi erityisesti lapsen oikeus omaan uskontoon. Työskentelyssä pohditaan mm. mitä katsomus ja uskonto ovat, millaisia erilaisia katsomuksia maailmasta löytyy, mitä lapset tunnistavat esim. oman perheen katsomuksesta sekä ***miten meidän ryhmässä kunnioitetaan jokaisen lapsen oikeutta heidän omaan uskontoonsa ja katsomukseensa.***

Katso –materiaali

Tutkitaan lasten kanssa Katso –materiaalin kuvakategoria sivustoa. Lähdetään liikkeelle kategoriasta **Ohje**.

Katsomukset sisältävät universaalisti erilaisia ohjeita. Ohjeet voivat koskea katsomuksen toteuttamisen tapoihin, rituaaleihin tai seremonioihin tarkoitettuja asetuksia tai ne voivat olla yleisiä kehotuksia, sääntöjä tai noudattamista edellyttäviä lakeja. Saman katsomuksen sisällä saattaa olla sen sisältämistä ohjeista monenlaisia tulkintoja.

Tutkitaan vapaavalintaisesti kaikkia kategorian kuvia tai keskitytään kuvaan **Valinta**.

Yksi ihmisyyden ja elämän peruskysymyksiä on määrittely sekä valinta oikean ja väärän välillä. Mikä on oikein ja väärin? Miten toimia ja valita hyvän tai pahan väliltä? Nämä kysymykset löytyvät katsomusten ytimeistä ja niihin vastaaminen on yksi katsomuksia omanlaisikseen muovaavia asioita.

Valinta-kuvan alta löytyy myös katsomuskohtaiset esimerkit valinnasta vapaa-ajattelun sekä buddhalaisuuden näkökulmista.

Tutkitaan yhdessä materiaalin eri kategorioita ja tutustutaan katsomusten maailman moninaisuuteen eri kategorioiden tarjoamien tulokulmien avulla.

Asian esille tuoneen lapsen huoltajat:

Varataan erillinen, rauhallinen keskusteluaika huoltajien kanssa. Avataan keskustelun taustalla ***pedagogisena ajatuksena*** olevan perheen katsomuksen avoin kohtaaminen sekä sen lähtökohtainen arvostaminen.

Keskustelun alussa annetaan perheelle tilaa kertoa omasta katsomuksestaan. Esim. ***'Voisitteko kertoa meille, lyhyesti millainen katsomus teillä on kotona ja mitä meidän olisi täällä esiopetuksessa hyvä teidän katsomuksestanne tietää ja ymmärtää?'***

Asian esille nostaneen lapsen huoltajat & kaikki ryhmän huoltajat:

Kutsutaan huoltajat yhdessä pohtimaan yksilön ja yhteisön dynamiikkaa suhteessa katsomuksiin esiopetuksessa. Miten suhtaudumme katsomuksiin yksilöllisesti ja miten niillä on oikeus näkyä ja olla esillä yhteisöllisesti?

Tutustutaan yhdessä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden arvopohjaan, moninaisuuden kohtaamiseen, yhdenvertaisuuteen sekä katsomuskasvatukseen.

Kuvataan kasvattajien roolia avoimen, hyväksyvän ja kunnioittavan kohtaamisen mallintajina.

Rakennetaan yhdessä työskentely, jonka avulla perheet saavat tilaa ja mahdollisuuden kertoa heille katsomuksellisesti tärkeistä asioista esim. Katso-materiaalin kategorioita hyödyntäen (työskentelyesimerkki seuraava dia).

Millaista yhteistyötä teet huoltajien kanssa?

Tila

Keho

Teksti

Elementti

Katso -materiaali

Kutsutaan perheitä **tutustumaan** kotona yhdessä lasten kanssa sivuston kuvakategorioihin.

Pyydetään jokaista perhettä **valitsemaan** yksi kategoria, jonka avulla he kertovat jotain omasta katsomuksestaan koko **meidän yhteisöllemme** eli ryhmän muille lapsille ja heidän perheilleen.

Perhe voi kertoa valitsemastaan katsomuksensa asiasta monin eri tavoin esim. kirjoittamalla viestin, tai tuomalla ryhmään esille valokuvan, pyytää ryhmän aikuisia tulostamaan kuvan tai perhe voi tuoda kotoa ryhmään esille jonkin asian, kuten vaatteen, koriste-esineen, käyttöesineen, asusteen, koristeen yms. Myös Katso-materiaalin valmiita kuvia tai niiden yhteydestä löytyviä tietoiskuja voi halutessaan hyödyntää.

Vaihtoehtoisesti voitte tutkia kuvakategorioita ryhmän lasten kanssa ja lapset saavat itse valita kategorian, josta toivovat oman perheensä kertovan muulle ryhmälle.

Pyhä hahmo

Esine II

Merkittävä asia

Musiikki

Aika

Edustaja

Ele

Esine I

Pyhä asia

Symboli

Luonto

Vaate

Juhla

Perinne

Seremonia

Ruoka

Ohje

Rajoitus

Lisämateriaali

Mitä muita yhteistyötahoja voisi olla?

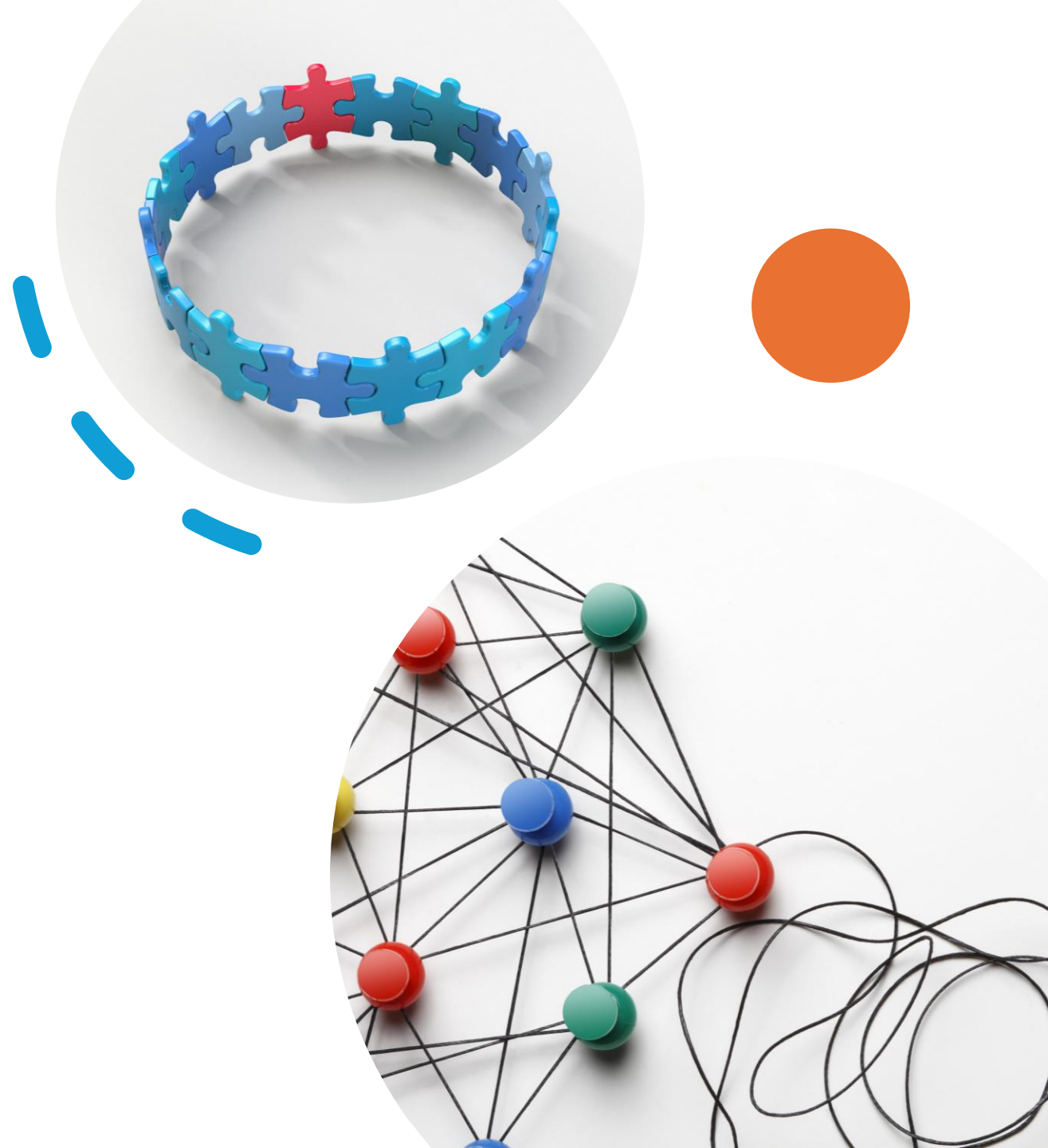
Mitä katsomusyhteisöjä yksikön lähiympäristöstä löytyy?

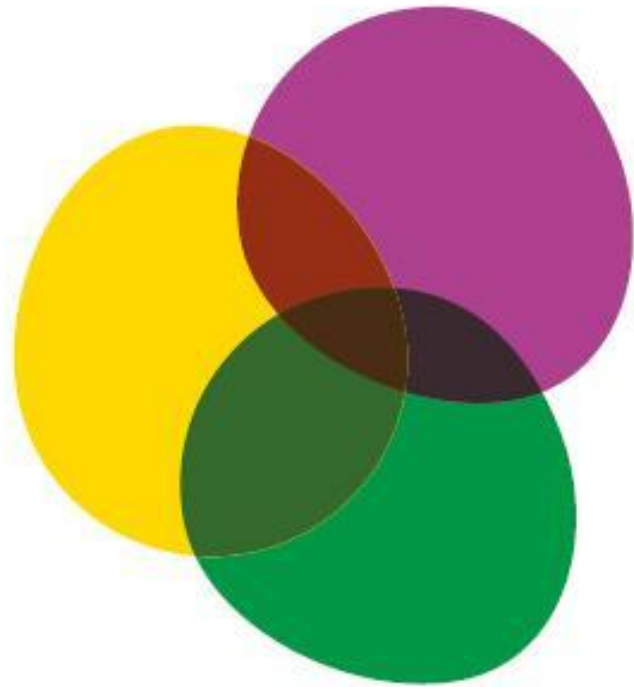
Kuinka monta katsomusta on edustettuna omassa ryhmässä?

Onko yksiköllä yhteistyötä katsomusyhteisöjen kanssa?

Miten ja millaista katsomusyhteistyötä voisi kehittää?

Pohditaan esim. laajennetun oppimisympäristön, vierailujen ja retkien mahdollisuuksia yhdessä.

Kasvua
katsomuksesta